

ISSN : 2149 - 4495

Vol 9, No 2 (2020)

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE ÖĞRETMEN EĞİTİMİ DERGİSİ

JOURNAL OF
INSTRUCTIONAL
TECHNOLOGIES &
TEACHER
EDUCATION

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/jitte>

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE ÖĞRETMEN EĞİTİMİ DERGİSİ
JOURNAL OF INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES & TEACHER EDUCATION

Cilt 9, Sayı 2, 2020
Volume 9, Issue 2, 2020

Genel Yayın Editörü / Editor-in-Chief: Dr. Hasan KARAL
Editör / Editor: Dr. Ali Kürşat ERÜMİT

Basım Editörü / Publisher Editor: Dr. Ali Kürşat ERÜMİT
Redaksiyon / Redaction: Gülbahar Merve ÇAKMAK ŞİLBİR

Dizgi / Typographic: Gülbahar Merve ÇAKMAK ŞİLBİR

Kapak ve Sayfa Tasarımı / Cover and Page Design: Gülbahar Merve ÇAKMAK ŞİLBİR

İletişim / Contact Person: Dr. Ali Kürşat ERÜMİT

Dizinlenmektedir / Indexed in: Türk Eğitim İndeksi

JITTE Dergisi 2012 yılından itibaren yılda üç defa düzenli olarak yayınlanmaktadır.
Journal of Instructional Technologies & Teacher Education is published regularly third a year since 2012.

Editör Kurulu / Editorial Board*

Dr. Ali Kürşat ERÜMİT

Dr. Esra KELEŞ

Dr. Hasan KARAL

Dr. Ünal ÇAKIROĞLU

* Liste isme göre alfabetik olarak oluşturulmuştur. / List is created in alphabetical order

İletişim Bilgileri / Contact Information

İnternet Adresi / Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jitte>

E-Posta / E-Mail: jitteeditor@gmail.com

Telefon / Phone: +90 462 455 1261/ 1232

Adres / Address: Trabzon University, 61300

Trabzon/Turkey

Türkçe Öğretmenlerinin Teknolojik Öğrenme Ortamlarını Kullanma Durumları

Derya YILDIZ¹
Mehmet METİN²

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Makale Geçmişi / Article History

Alındı/Received: 02.05.2020

Düzeltilme Alındı/Received in revised form: 07.12.2020

Kabul edildi/Accepted: 08.12.2020

Özet

Günümüzde teknolojik alanda yaşanan gelişmeler her alanda kendini göstermektedir. Gelişen teknoloji ile birlikte öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmenlerinin teknolojik öğrenme ortamlarını kullanma durumlarının belirlenmesidir. Çalışmada nitel araştırma modellerinden biri olan durum çalışması uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Konya'nın merkez ilçelerinde görev yapan 22 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlere derslerinde EBA, Morpa ve Okulistik gibi teknolojik ortamlardan ne derece faydalandıklarına yönelik sorular yöneltilmiştir. Araştırmada veriler, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme kullanılarak elde edilmiştir ve bu veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda çeşitli temalara ulaşılmıştır. Bu temalar: "Teknolojiyi kullanan öğretmenler: Öğrenmeyi kolaylaştırma", "Etkileşimli bir öğrenme ortamı: Sosyal medya grupları", "En çok kullanılan öğrenme ortamı: Eğitim Bilişim Ağı", "Yeni bir teknolojik öğrenme ortamı: (Flash) Bellek", "Teknolojik öğrenme ortamlarını gerekli bulanlar: Öğretim Zenginliği ve Etkin Katılım", "Teknolojik öğrenme ortamlarının en fazla kullanıldığı öğrenme alanı: Dil Bilgisi", "Ölçme ve değerlendirmede teknolojik ortamlardan faydalananlar: Soru Çeşitliliği" olarak isimlendirilmiştir. Bulgulara göre, çalışmaya katılan tüm öğretmenlerin teknolojiden faydalandıkları, en çok kullanılan teknolojik öğrenme ortamının da Eğitim Bilişim Ağı (EBA) olduğu; teknolojik öğrenme ortamlarının Türkçe öğrenme alanlarını karşılamada yetersiz olduğu; Türkçe dersi için özel hazırlanmış içeriklerin yer aldığı belleklerin öğrenme ortamlarında sıkça kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Teknolojik öğrenme ortamları, eğitim teknolojisi, Türkçe eğitimi

1. Giriş

Teknolojide yaşanan hızlı gelişim ve değişimlere paralel olarak eğitim alanında da gelişmeler kendisini göstermektedir. İnternet, sosyal ağ gibi teknolojilerin okullarda kullanılması öğrenme ortamlarını zenginleştirmekte ve öğrencilerin bilgiyi anlamlandırma sürecine katkıda bulunmaktadır. Durak ve Seferoğlu (2017), günümüzde öğretmenlerin sahip olması gereken yeterliklerden ön önemlilerinden birinin teknoloji kullanımı olduğunu belirtir. Peregoy ve Boyle (2012), öğrencilerin kitapların dışında yeni bir platformla çalışmalarının motivasyonlarını artıracığına dikkat çeker.

Eğitim ortamlarında teknolojinin etkili kullanılabilmesi için öğretmenlerin teknolojik ortamlara aşina olmaları önem taşır (Jeong ve Kim, 2017; Pierson, 2001). Türkiye'de öğretmenler tarafından en çok kullanılan teknolojik öğrenme ortamlarından bazılarının EBA, Morpa ve Okulistik olduğu alan yazındaki farklı çalışmalarda (Alabay, 2015; Aslim ve Çevik, 2019; Tenekeci, 2020; Yürektürk ve Coşkun, 2020) belirtilmiştir.

Türkiye çağın gereklerinden yola çıkarak teknolojiyi eğitime bütünleştirmek amacıyla Fatih Projesi'ni uygulamaya koymuştur. Fatih Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla, 2011 yılı itibarıyla hayata geçirilen bir projedir. Projenin etkili yürütülmesi, teknolojik imkânların sınıflarda kullanılması amacıyla Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından öğretmen ve öğrencilerin kullanmaları amacıyla bir eğitim platformu olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) geliştirilmiştir. EBA, Fatih Projesi kapsamında dağıtılan tablet bilgisayarlarda yüklü olarak gelen bir uygulamadır. Uygulama içerisinde ders videoları, haberler, görsel materyaller, çeşitli dokümanalar, ses dosyaları, e-kitaplar, dergiler, eğitici oyunlar bulunmakta ve kullanıcılara zengin bir içerik sunmaktadır. EBA, bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılmasını sağlamak, öğrenci ve öğretmenlerin ihtiyaçlarına cevap verebilmek, bilgiyi yapılandırabilmek ve öğrencilere derslerinde yardımcı olmak amacıyla oluşturulmuştur. Yenilenen, EBA ise 9 Eylül 2019 itibarıyla yayına başlamıştır. Zorunlu ve seçmeli derslerin müfredatları EBA'ya tanımlanmıştır. Branş öğretmenlerine sistemde öğrencilerine çalışma gönderebilme, içerik üretimi yapabilme ve soru - sınav oluşturabilme imkânı sunulması, öğretmenler için Mesleki Gelişim Alanı sunulması, kişiye özel takvim uygulaması ile e-okuldan alınan sınav tarihleri ve öğretmen tarafından gönderilmiş süreli çalışmaların öğrencinin sayfasında görüntülenebilecek olması; bunların yanında Eğitim Fakülteleri, İlahiyat Fakülteleri, Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüleri akademisyen ve öğrencileri, yurt dışı kullanıcıları ile PİKTES (Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi) kullanıcılarının da EBA'ya giriş

¹ Sorumlu Yazar, Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, dcayildiz@erbakan.edu.tr, orcid: 0000-0002-5419-8986

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, mehmetmtn86@gmail.com, orcid: 0000-0003-0778-607X

yapabilmelerinin sağlanması bu yeni versiyonun özelliklerindedir (YEGİTEK, 2020). Sınıf dışında eğitim için EBA, çağın gerekliliklerine göre güncellendi. Türkiye'nin her yerindeki öğrenci ve öğretmenlere eşit imkân sunabilmek için uydu üzerinden internet hizmeti sağlandı. EBA mobil uygulaması ile öğrenme zamandan ve mekândan bağımsız hale getirildi ("EBA", 2020).

Diğer bir teknolojik öğrenme ortamı Morpa Kampüs platformudur. Morpa Kampüs, ilköğretim ve ortaokul öğrencileri ve öğretmenlerine derslerde destek olmak için hazırlanmış, MEB müfredatına uygun, binlerce içeriğin yer aldığı bir platformdur. Bu sistemle öğretim programlarına göre öğrenci gelişimleri; öğretmenler ve üye öğrencinin velisi tarafından izlenebilmektedir. Okul yöneticileri ise okullarındaki öğretmenlerin çalışmalarını ve öğrencilerin başarı durumlarını takip edebilmektedir. Bunların yanında öğretmenler sınıflarındaki öğrencilerin kazanımlara uygun gelişimini ayrıntılı raporlarla izleyebilir, öğrencileriyle ya da zümredeki diğer öğretmenlerle içerik paylaşımlarında bulunabilmektedirler. Morpa Kampüs'te MEB müfredatına uygun olarak; konu anlatımları, etkinlikler, sınavlar, belgeler, deneyler, zengin e-kütüphane, ödüllü yarışmalar gibi zengin bir içerik bulunmaktadır ("Morpa Kampüs", 2020).

Okulistik platformu da internet üzerinden ulaşılan bir eğitim ve öğrenme platformudur. İlkokul, ortaokul öğrencileri ve bu öğrencilerin aileleri, ilk ve ortaokullarda görevli öğretmenler ve eğitim yöneticileri Okulistik'ten yararlanabilmektedir. Etkileşimli ve canlandırılmalı konu anlatımları, konu anlatımlarını pekiştiren çalışma kağıtları, soru çözümü videoları, konu testleri, öğrenme alanlarına uygun eğitsel oyunlar ve elektronik kitaplar Okulistik'te bulunan eğitim içeriklerinden bazılarıdır. Bu eğitim içerikleri, Milli Eğitim Bakanlığı kazanımlarına ve yapılandırmacı öğretim modeline uygun olarak hazırlanmıştır ve sürekli güncellenmektedir. Okulistik, gelişim ve başarının konu ve kazanım düzeyinde takip edilebildiği sürekli gelişen ve zenginleşen ölçme ve değerlendirme sistemlerine sahiptir ("Okulistik", 2020).

Eğitimde teknolojinin kullanımının önemini vurgulayan pek çok çalışma (Ertem, 2014; Ertmer, 2005; Richardson, 2006) vardır. Alan yazında yapılan çalışmalara bakıldığında ise araştırmaların Fatih Projesi'nin bir bileşeni olan Eğitim Bilişim Ağı üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. EBA üzerine yapılan çalışmalarda da genel olarak öğretmen görüşlerinin ele alındığı görülmektedir. Alabay (2015), EBA'nın ders işleyiş sürecinde öğretmenler tarafından yeterince kullanılmadığı sonucuna varmıştır. Çalışmada öğretmenler EBA'da bulunan içeriklerin ihtiyacı gidermedeki yetersizliklerine dikkat çekmiştir. Altın (2014), EBA'nın faydalı olduğu fakat içeriğinin yetersiz olmakla birlikte öğretim programıyla paralel gitmesi gerektiğini ve içeriklerin sürekli güncellenmesi gerektiğini sonucuna ulaşmıştır. Aksoy (2017) da araştırmasında EBA kullanımında donanım-altyapı eksikliği olduğu ve içeriklerin yetersiz olması gibi sorunlarla karşılaştıklarını, ayrıca EBA'nın eğitim öğretim için kısmen etkili ve verimli olduğu sonucuna ulaşmıştır. EBA hakkında ortaokul görüşlerinin alındığı farklı bir çalışmada ise öğrenciler EBA'nın, konuları pekiştirmede, sınavlara hazırlık ve konu tekrarı yapmada faydalı bir site olduğunu, konu anlatımı, eğitici oyun/etkinlikler, testler ve videolar bakımından sitenin ilgi çekici olduğunu belirtmişlerdir (Tüysüz ve Çümen 2016). Bir başka çalışmada da EBA'nın mevcut hali ile yetersiz olduğu, geliştirilip zenginleştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır (Avcı vd., 2019). Kuyubaşoğlu ve Kılıç (2019), öğretmen görüşlerinden yola çıkarak çalışmalarında EBA'nın öğrenmeyi kolaylaştırdığı, öğretmenlerin bilgiye kolay erişebildikleri ve EBA ile derslerin daha zevki geçtiği sonucuna ulaşılmıştır.

Alan yazında farklı teknolojik ortamların incelendiği sınırlı sayıda çalışma mevcuttur. Demir (2017), Sosyal Bilgiler dersinde Morpa Kampüs Eğitim Yazılımı'nın kullanıldığı deney grubunun ders ve çalışma kitabının kullanıldığı kontrol grubu ile karşılaştırıldığında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık ortaya koyduğu sonucuna ulaşmıştır. Güleli (2015) öğretmenler arasında EBA ve Morpa Kampüs'ün en çok tercih edilen eğitim araçları olduğu sonucuna varmıştır. Yıldız (2016), öğretmenlerin bilgisayar ile öğretim yaparken, EBA, Morpa ve Okulistik uygulamalarından yararlandıklarını belirtmiştir. Bayram'ın (2019), araştırmasında kullanım sıklığı ortalamaları yakın olmakla birlikte en çok kullanılan eğitim ortamının Morpa Kampüs olduğu, Okulistik'in ikinci ve EBA'nın üçüncü sırada yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Alan yazında EBA, Morpa ve Okulistik eğitim ortamlarıyla ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinin incelendiği bir araştırmaya ulaşılamamıştır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde eğitim öğretimde teknoloji kullanımının önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Kartal (2005), sesler ve görüntüler gibi malzemelerin anlama ve anlatma becerilerinde kullanılmasından dolayı dil ile ilgili derslerde teknolojik araçlara daha çok gereksinim duyulduğunu ifade eder. Dolayısıyla bu çalışma Türkçe öğretmenlerinin teknolojik öğrenme ortamlarını kullanma durumlarının belirlenmesi bakımından önem taşımaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojik öğrenme ortamlarını kullanma durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Dersinizde teknolojiden faydalaniyor musunuz? (Faydalaniyorsanız hangi amaçlar için olduğunu ve kullanma sıklığınızı belirtiniz.)
2. Site, sosyal medya grupları ve teknolojik öğrenme ortamlarından hangilerinden faydalaniyorsunuz? Örnek verebilir misiniz?
3. Teknolojik öğrenme ortamlarını hangi beceri alanlarında daha çok kullanıyorsunuz?
4. EBA, Morpa veya Okulistik kullanıyor musunuz? (Kullanıyorsanız bunları karşılaştırabilir misiniz?)

5. Bu teknolojik öğrenme ortamlarını nasıl buluyorsunuz, sizce gerekli mi? Olumlu veya olumsuz eleştirileriniz var mı?
6. Ölçme ve değerlendirmede bu ortamlardan veya sitelerden faydalaniyor musunuz?

2. Yöntem

2.1 Araştırmanın Deseni

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinlemesine araştırılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojik öğrenme ortamlarını kullanma durumlarını inceleyebilmek amacıyla Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine başvurularak geniş bir bilgi toplanmaya çalışılmıştır.

2.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılında Konya'nın merkez ilçeleri olan Karatay, Selçuklu ve Meram'dan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı toplam teknolojik bakımdan donanımlı 7 okuldaki 22 Türkçe öğretmeni oluşturmuştur. Çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi tercih edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bunun için Konya il merkezindeki devlet okullarında çalışan Türkçe öğretmenlerinin tercih edilmesi temel ölçüt olmuştur.

Tablo 1. Çalışma grubu özellikleri

		Frekans (n)	Yüzdeler (%)
Cinsiyet	Kadın	11	50
	Erkek	11	50
Kıdem	0-5	2	9,09
	6-10	10	45,45
	11-15	5	22,72
	16-30	4	18,18
	31-33	1	4,54
Okul ve İlçe	Ortaokul (Meram)	3	13,63
	İmam Hatip Ortaokulu (Meram)	3	13,63
	İmam Hatip Ortaokulu (Karatay)	4	18,18
	İmam Hatip Ortaokulu (Karatay)	2	9,09
	Ortaokul (Selçuklu)	7	31,81
	İmam Hatip Ortaokulu (Selçuklu)	2	9,09
	İmam Hatip Ortaokulu (Selçuklu)	1	4,54
Eğitim Durumu	Lisans	19	86,36
	Yüksek Lisans	3	13,63

Bulgular bölümünde, görüşü alıntılanan öğretmen özelliğini belirtmek amacıyla (E1,7,M,O) örneğindeki gibi kodlama yapılmıştır. Kodlamadaki ilk kısım, (E1) öğretmen cinsiyeti ve kaçınıcı öğretmen olduğunu, ikinci kısım, (7) kıdemi, üçüncü kısım, (M) hangi merkez ilçe olduğunu, dördüncü kısım ise (O) okulun türünü ifade etmektedir.

2.3 Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmacılar, Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini belirleyebilmek için 7 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlamışlardır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde kullanılan form, görüşmede değinilecek konuları önceden sınırlandırarak çok sayıda farklı insanla yapılan görüşmelerin çok daha kapsamlı ve sistematik olmasına yardımcı olur (Patton, 2014).

Görüşme formu, araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve soruların kapsanmasını güvence altına almak için geliştirilmiş bir yöntemdir. Görüşmeci, görüşme sırasında soruların cümle yapısını ve sırasını değiştirebilir, bazı konuların ayrıntısına girebilir veya daha çok sohbet tarzı bir yöntem benimseyebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Öğretmenlerle yüz yüze yapılan görüşmelerde kullanılan görüşme formu ile toplanan veriler bilgisayar ortamında yazıya geçirilmiş ve analiz edilmiştir.

2.4 Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Nitel bir çalışmada geçerlik, araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin doğruluğunu ifade eder. Bir araştırma sonucunda elde edilen bilgiler eğer geçerli ise aynı türden bir başka çalışmada da benzer verilerin elde edilmesi mümkündür. Çalışmada iç geçerliği/inandırıcılığı sağlamak için alanyazın taraması yapılmış ve çalışma konusuna benzer araştırmalardan faydalanılmıştır. Bu araştırmalarda konunun nasıl ele alındığı, araştırma soruları ile konu ilişkisinin nasıl kurulduğu ve araştırma sonuçları incelenmiştir. Dış geçerliği/transfer edilebilirliği sağlamak amacıyla da araştırmanın deseni, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizindeki işlemler detaylı olarak anlatılmıştır. Glesne ve Peshkin (1992) nitel çalışmaların bu alanda uzman olan kişilerle paylaşılmasının ve onlardan geri bildirim alınmasının araştırmanın güvenilirliğini artıracaklarını ifade etmiştir. Görüşme formu, araştırmacılar tarafından geliştirildikten sonra beş alan uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan alınan dönütler doğrultusunda form üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmış ve ardından uygulamaya geçilmiştir. Örneğin “Bu teknolojik öğrenme ortamlarını nasıl buluyorsunuz?” sorusu uzman görüşleri neticesinde “Bu teknolojik öğrenme ortamlarını nasıl buluyorsunuz, sizce gerekli mi? Olumlu veya olumsuz eleştirileriniz var mı?” şeklinde değiştirilmiştir.

2.5 Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir. (Yıldırım ve Şimşek, 2018) İçerik analizi yoluyla veriler derinlemesine incelenir. Belli temalar altında bir araya getirilen veriler düzenlenir ve yorumlanır. Çalışmada da analiz işlemi yapılırken görüşmeler sırasında alınan notlar ve ses kayıtları, bilgisayar ortamında metin hâline getirilmiştir. Görüşme sorularından yola çıkılarak da temalar oluşturulmuştur. Kodlar ve temalar araştırmacılar tarafından ayrı ayrı oluşturulmuş ve karşılaştırılarak ortak olanlar araştırmaya alınmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırmalarına sorularına dayalı olarak bulgular sunulmuştur. Teknoloji kullanımına ilişkin bulgular “*Teknolojiyi kullanan öğretmenler: Öğrenmeyi kolaylaştırma*” ve “*Etkileşimli bir öğrenme ortamı: Sosyal medya grupları*” olarak temalaştırılmıştır. En çok kullanılan teknolojik ortamlara ilişkin bulgular “*En çok kullanılan öğrenme ortamı: Eğitim Bilişim Ağı*” ve “*Yeni bir teknolojik öğrenme ortamı: (Flash) Bellek*” olarak temalandırılmıştır. Derslerde kullanılan teknolojik ortam içeriklerine ilişkin bulgular ise “*Teknolojik öğrenme ortamlarını gerekli bulanlar: Öğretim Zenginliği ve Etkin Katılım*”, “*Teknolojik öğrenme ortamlarının en fazla kullanıldığı öğrenme alanı: Dil Bilgisi*” ve “*Ölçme ve değerlendirmede teknolojik ortamlardan faydalananlar: Soru Çeşitliliği*” olarak temalandırılmıştır.

3.1. Teknoloji Kullanımına İlişkin Bulgular

Teknoloji kullanımına ilişkin bulgular “*Teknolojiyi kullanan öğretmenler: Öğrenmeyi kolaylaştırma*” ve “*Etkileşimli bir öğrenme ortamı: Sosyal medya grupları*” olarak temalaştırılmış ve örnek öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir:

3.1.1. Teknolojiyi kullanan öğretmenler: Öğrenmeyi kolaylaştırma (f22) (%100)

Çalışma grubundaki öğretmenlerin tamamı teknolojiye faydalandıklarını belirtmişlerdir. Bu konudaki öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Evet. Çünkü bizim hitap ettiğimiz öğrenci kitlesi özellikle 5.sınıflar somut işlemler döneminde oldukları için daha çok göze ve kulağa hitap eden teknolojik araçlarda konuyu daha iyi anlıyorlar.” (E2,10,M,İ)

“Evet, öğretimi kolaylaştırıyor, sınıfta etkileşimi iletişimi artırıyor. Ayrıca çocukların görsel zekâlarına hitap ediyor ve öğrenmelerini kolaylaştırıyor.” (E4,6,K,İ)

“Derslerimde elimden geldiğince teknolojiye faydalanmaya çalışıyorum. Çünkü öğrencilerin bilgileri daha yaparak ve yaşayarak öğrenmeleri ve görmeleri için dersimde teknolojiye faydalanmaya çalışıyorum.” (E4,12,S,İ)

3.1.2. Etkileşimli Bir Öğrenme Ortamı: Sosyal Medya Grupları (F14) (%63,63)

Öğretmenlerin geneli (%63,63) site, Facebook grupları gibi ortamları sıkça kullandıklarını ve bu ortamlardan materyal seçiminde faydalandıklarını söylemişlerdir. Geriye kalan öğretmenler sosyal medya gruplarından faydalanmadıklarını belirtmişlerdir. Aşağıda bu durumu örnekleyen ifadeler yer almaktadır.

“Türkçe Zümresi, Büyük Türkçe ailesi ve Mesut Hayat’ın Dersimiz Türkçe Ailesi Facebook gruplarını kullanıyorum.” (K1,18,S,İ)

“Türkçe zümresi, Mesut Hayat vardı. Mesut hayat’ın hem internet sitesi olarak da var hem sosyal medyada da var onlara üyeyim. EBA, Morpa, Okulistik için de kullanıyorum ben” (E2,6,S,O)

“Türkçe Zümresi grubuna üyeyim. Daha çok bu grubu kullanıyorum. Sorubak ve Eğitimhane sitelerini kullanıyorum. Ayrıca EBA kullanıyorum.” (K1,7,K,İ)

“Site olarak Türkçe Zümresi var Hasan Aksoy’un. Onun indirdiği ve yayınladığı şeylere bakmak faydalı oluyor. Aynı zamanda Mesut Hayat var Çanta Yayınları’nın.” (K1,14,M,İ)

“Face’de Mesut Hayat’ın yine Türkçeciler diye öğretmenler grubu var. Bunların flaşları da var, pek çok oyun alanı olan flaşlar bunlardan sık sık faydalanıyoruz. Çocuklar için daha kalıcı oluyor ve daha eğlenceli oluyor. Oynarlarken öğreniyorlar ve öğrendiklerini de fark etmeden yapıyorsun ve bir taraftan da eğlenmiş oluyoruz.” (K2,3,M,O)

3.2. En Çok Kullanılan Teknolojik Ortamlara İlişkin Bulgular

En çok kullanılan teknolojik ortamlara ilişkin bulgular “En çok kullanılan öğrenme ortamı: Eğitim Bilişim Ağı” ve “Yeni bir teknolojik öğrenme ortamı: (Flash) Bellek” olarak temalandırılmış ve öğretmen görüşlerinden örnekler aşağıda sunulmuştur.

3.2.1. En Çok Kullanılan Öğrenme Ortamı: Eğitim Bilişim Ağı

Katılımcılardan 10’u (%45,45) EBA’yı, 6’sı (%27,27) Morpa Kampüs’ü 3’ü (%13,63) ise Okulistik platformlarını daha aktif kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu 3 platformu da sürekli kullandığını söyleyen öğretmen sayısı ise 3’tür. (%13,63) 3 platformun hiçbirini tercih etmeyip kendilerine ait bir bellek ile teknolojiyi kullanan öğretmen sayısı ise 3 (%13,63) olarak görülmüştür. EBA platformunun, Bakanlık temelli olması bu platformun daha çok tercih edilmesinde etkili olduğu öğretmen görüşlerine de yansımıştır. Bu görüşleri örnekleyen alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

“EBA öncelikle Bakanlığımızın olduğu için kullanıyorum. Daha güvenilir olduğunu düşünüyorum. Ve Bakanlık bünyesindeki sınav komisyonlarımızın daha çok bu EBA etrafında oradaki etkinlik ve konu anlatımına dayanarak soru hazırlayacaklarını düşündüğüm için öğrencilere bunları vermeyi daha uygun buluyorum.” (E2,10,M,İ)

“EBA kullanıyorum. Çünkü resmi olduğu için daha güvenilir geliyor bana. Bu yüzden EBA’yı tercih ediyorum.” (E1,12,S,O)

“EBA’da oradan öğrencilerle iletişim sağlayabildiğimiz için onları yönlendirebildiğimiz için ve okulda daha çok teşvik edildiği için kullanıyorum. Takip de ediliyor zaten. Sürekli bize her sene başında EBA’dan soru gönderin EBA’dan çalışma gönderin diye uyarı gelir.” (K1,7,K,İ)

“EBA zayıf başladı ilk yıllarda ama baya toparladı. Şu an içerik olarak baya zenginleşti. Öğretmen katılımı çok az ama. Öğretmen katılımları da artsa daha iyi olur.” (E2,6,S,O)

“Okulların EBA’ya girme oranlarının karşılaştırılması ile bir zorunluluk hissedip giriyorum açıkçası.” (K1,18,S,İ)

Morpa Kampüs platformunu daha eğitici ve iyi bulduğunu ifade öğretmen görüşleri de aşağıda sıralanmıştır.

“Morpa’nın çok daha iyi olduğunu düşünüyorum. EBA’yı hazırlayanlar tutarsız hazırlamışlar. Müfredat ile uyumlu olmadığı noktalar var. Bariz hatalar da göze çarpıyor. Bu sebeplerden Morpa’yı daha iyi değerlendiriyorum.” (K4,30,S,O)

“EBA’da sınırlı bilgi var. Morpa daha geniş ve yeni nesil tarzda çalışıyor. EBA bilgileri daha sığ buluyorum ve bakmıyorum da artık zaten. Morpa daha faydalı.” (K1,18,S,İ)

“İçerik olarak Morpa daha zengin. Daha çok uğraşmış gibi geliyor bana. Etkinlikleri daha çok. Konu anlatımları açısından da mesela çizgi film gibi anlatılması daha hoş bence ve Morpa bu konuda başarılı.” (E1,9,M,O)

“Morpa halihazırda en zenginini bulamayacağım ama EBA’nın çok eksikleri var. Bizim asıl kullanmamız gereken resmi bilişim ağı o ama yeterli içerik olmadığı için başka yerlere yönelmek zorunda kalıyoruz.” (K2,15,K,İ)

Okulistik uygulamasını sıkça kullandığını söyleyen öğretmenin görüşü ise aşağıdaki gibidir:

“Üçünü de kullanıyorum ama en çok Okulistik. Çünkü daha güncel müfredatlı, videoları daha uyumlu. EBA’daki videoları ise çekici bulmuyorum. Ve Okulistik devamlı kendini yeniliyor.” (E4,6,K,İ)

3.2.2. Yeni Bir Teknolojik Öğrenme Ortamı: (Flash) Bellek

Araştırmaya özellikle konu olan 3 teknolojik öğrenme ortamını (EBA, Morpa Kampüs, Okulistik) kullanan öğretmen olduğu kadar, bu platformları kullanmayıp edindiği bir bellek ile ders işleyişini gerçekleştiren öğretmenlerimiz (f: 7) de mevcuttur. Ancak teknolojik öğrenme ortamlarını gerekli bulduğunu ve bu ortamları

kullandıklarını ifade eden öğretmenlerin, kullanmış oldukları bellekleri de bu kategoride değerlendirdiklerini araştırma sürecinde görülmüştür. Bu durumu destekleyen alıntılar aşağıdaki gibidir.

“İhtiyaç oldukça yani çok fazla değil. Ben kendi flaşımı kullanıyorum. Diğer uygulamaları ders esnasında açmak girmek zaman kaybı oluyor ama flaşımı takip derse anında devam edebiliyorum.” (E1,12,S,O)

“Sık kullanıyorum. EBA’yı her ders açmasam da Hasan Aksoy’un belleği var. Bu bellekteki sunum ve slaytları her derste kullanıyorum.” (E3,7,S,O)

“Sık değil, EBA, Morpa kullanmıyorum. Kendime ait olan Hasan Aksoy’un belleğinden yararlanıyorum.” (K1,14,M,İ)

“Zümremizin hazırladığı Türkçe arşivi var bütün kaynaklar yazılılar hepsinin anlatımı var. Adı efsane arşiv Hasan Aksoy’un. EBA Morpa gibi uygulamalar yerine bu bellekteki sunular aslında çok daha işime yarıyor. Yani Uygulamaları az kullanıyorum. Kendi flash belleğim ağırlıklı daha çok.” (K1,7,K,İ)

“Morpa, EBA gibi uygulamaları kullanmıyorum. Hasan Aksoy’un Türkçe arşivini kullanıyorum. Yani çok sık kullanmadığımı belirtebilirim.” (K6,10,S,İ)

“Bu sosyal medya grubunun bana şöyle bir faydası oldu. Bir öğretmen uğraşmış ve bir flash bellek satılıyordu. Ben de aldım. Orada yüzde beşini kullandım onun ama o yüzde beşte işime yarayan çok güzel yarışmalar vardı. İnteraktif bir şey ve küçük sınıflar buna bayılıyordu.” (E1,9,M,O)

“Morpa’yı geçen senelerde kullandım. Bu sene kullanmama amacım özellikle şifre yazma esnasında öğrenciler görüp lakayt bir ortam oluşuyor artık kullanmıyorum. EBA’da da her istediğim şeyi bulamadığım için kullanmıyorum. Kendime ait Hasan Aksoy’un flash belleğinden yararlanıyorum.” (K1,14,M,İ)

3.3. Derslerde Kullanılan Teknolojik Ortam İçeriklerine İlişkin Bulgular

Derslerde kullanılan teknolojik ortam içeriklerine ilişkin bulgular “Teknolojik öğrenme ortamlarını gerekli bulanlar: Öğretim Zenginliği ve Etkin Katılım”, “Teknolojik öğrenme ortamlarının en fazla kullanıldığı öğrenme alanı: Dil Bilgisi” ve “Ölçme ve değerlendirmede teknolojik ortamlardan faydalananlar: Soru Çeşitliliği” olarak temalandırılmıştır. Aşağıda örnek öğretmen görüşleri sıralanmıştır:

3.3.1. Teknolojik Öğrenme Ortamlarını Gerekli Bulanlar: Öğretim Zenginliği ve Etkin Katılım (f22) (%100)

Çalışma grubundaki tüm öğretmenler teknolojik öğrenme ortamlarını gerekli bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu konudaki öğretmen görüşlerinden yapılan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Gerekli. Yeni nesil görsel durumlarda daha aktifler. Derse katılım çocukların dağılmamasını ve ekranı takip etme isteği doğuruyor. Ayrıca merak uyandırıyor. Bu gibi sebeplerden tabii ki olumlu ve gerekli görüyorum.” (K5,13,S,O)

“Gerekli görüyorum. Dinleme-izleme etkinliklerinde kesinlikle kullanılması gerekiyor. Ayrıca teknoloji kullanımı daha fazla bilgiye ulaşma olanağı sağlıyor.” (K1,18,S,İ)

“Gerekli ve güzel buluyorum. Bir çizgi film çocuğun konuyu pekiştirmesinde etki oluyor. Bir de etkinlik yaparken çocuk oraya gidiyor bu onun için önemli oluyor bazen gidiyor oraya tıklayıp doğru cevap diyor. Bu çocuk için çok önemli geliyor. Yani derse katılım isteğini artırma açısından olumlu diyebilirim.” (E1,9,M,O)

“Gerekli. Öğretim ortamlarını genişletmek adına önemli görüyorum.” (E4,6,K,İ)

3.3.2. Teknolojik Öğrenme Ortamlarının En Fazla Kullanıldığı Öğrenme Alanı: Dil Bilgisi

Çalışma grubundaki öğretmenlerin 9’u (%40,90) Dil bilgisi alanında, 6’sı (%27,27) ise dinleme-izleme beceri alanlarında bu ortamları yoğun olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Sadece 1 (4,54) öğretmen ise okuma-anlama alanında çokça faydalandığını ifade etmiştir. Diğer öğretmenler ise bu konuda fikir beyan etmemişlerdir. Bu konudaki görüşler aşağıda sıralanmıştır.

“Açıkçası okuma, konuşma, yazma gibi alanlarda bu ortamların pek bir faydası yok bize. Daha çok dil bilgisi alanında kullanıyorum. Bunda da genel de kullanımım ben elimden geldiğince anlattıktan sonra tekrar olarak yapıyorum.” (E1,9,M,O)

“Dil bilgisi boyutunda daha çok kullanıyorum, gramer açısından daha faydalı görüyorum.” (E4,6,K,İ)

“Dil bilgisi tabii ağırlıklı. Çünkü örnek verirken çocuklarda daha kalıcı bilgiler doğuruyor.” (E2,6,S,O)

“Daha çok dinleme-izleme beceri alanında dersin her aşamasında kullanıyorum.” (E3,23,M,İ)

“Konuyu işlerken dinleme metinleri var bizim. O metinleri EBA’dan açabiliyorum.” (K2,33,S,O)

“Dil bilgisi becerisi alanında kullanıyorum. Dinleme boyutunda ise metinleri oradan dinlettiriyoruz. Konuşma yazma gibi uygulamalar EBA’da yok. Yazma açısından EBA’da bir uygulama yok.” (E3,7,K,İ)

Okuma alanında daha fazla faydalandığını ifade eden öğretmen görüşü ise şu şekildedir:

“Daha çok okuma anlama becerileri. Daha sonra kazanım testleri için söyleyecek olursak dil bilgisi alanında kullanıyorum.” (E2,10,M,İ)

3.3.3. Ölçme ve Değerlendirmede Teknolojik Ortamlardan Faydalananlar: Soru Çeşitliliği

Çalışma grubundaki öğretmenlerden sadece 1 tanesi (%4,54) yazılı sorularını kendisinin hazırladığını ifade etmiş diğer öğretmenler ise site ve sosyal medya gruplarından faydalandıklarını söylemişlerdir. Faydalandığını ifade eden bu öğretmenler, farklı soru kalıplarını da görerek ortaya yeni bir sınav çıkarmanın daha uygun olduğunu ifade etmişlerdir. EBA, Morpa ve Okulistik platformlarından ise ölçme ve değerlendirmede hiç faydalanılmamıştır. Bu konuyu destekleyen öğretmen görüşlerine ise aşağıda yer verilmiştir.

“EBA ve Morpa’dan faydalanmıyorum. Sitelerden ise birebir almayı düzenleyerek alıyorum ve sınavlarımı bu şekilde yapıyorum.” (K4,30,S,O)

“Sosyal medya gruplarında sınav bulma konusunda özellikle çok işimize yarıyor. Alıyoruz o gruplardan ve kendi öğrenci seviyemize göre düzenleyip harmanlayarak sınavımızı yapıyoruz.” (E2,9,K,İ)

“Soru hazırlarken tabii bakıyorum. Bazen çok güzel bir soru kalıbı bir sitede karşıma çıkabiliyor birebir aynısını almam mümkün değil. Çünkü dil bilgisi konuları aynı ama derste vurguladığımız noktalar farklı veya seçtiğimiz metin değişebilir. Bazen yazılı hazırlarken 15 tane farklı yazılının harmanlaması olabiliyor internette bulduğum. Aynısını alamam.” (E1,9,M,O)

“EBA’dan ölçme ve değerlendirme boyutunda hiç faydalanmadım.. Ayrıca EBA’nın öğretmenlere dayatılmasını uygun görmüyorum.” (K6,10,S,İ)

Bazı öğretmenlerimizde internet ortamından hazır soru almanın olumsuzluğuna vurgu yapmışlardır. Öğrencilerin bunlara ulaşabildiğini, bu yüzden de sorular üzerinde güncelleme yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu konudaki görüşler de aşağıda verilmiştir.

“Soru şablonları açısından faydalanıyorum. Genellikle kendim hazırlıyorum. Çünkü öğrencilerin bu ortamlara ulaşma imkânları çok kolay bu da ölçmeye güvenirliliği azaltıyor. Yani soru kalıplarını inceleyip kendime göre uyarlıyorum.” (E2,6,S,O)

“Farklı sitelerden faydalanıyorum. Bir yazılı sorusunu alıp olduğu gibi sormayı tercih etmiyorum. Günümüzdeki öğrenciler bu yönden zekiler ve internette de gördük aynısını sordunuz gibi söylemlerin olmaması için birçok siteden soru indiriyorum ve bunları harmanlayıp soruyorum.” (E4,12,S,İ)

Sınav sorularını kendisinin hazırladığını söyleyen öğretmenin görüşü ise şu şekildedir:

“Yok bunlardan faydalanmıyorum. Kendi materyallerimle kendi hazırladığım sorularla sınav yapıyorum.” (K2,15,K,İ)

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojik öğrenme ortamlarını kullanma durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Teknoloji kullanımına ilişkin bulgular *“Teknolojiyi kullanan öğretmenler: Öğrenmeyi kolaylaştırma”* ve *“Etkileşimli bir öğrenme ortamı: Sosyal medya grupları”* olarak temalaştırılmıştır. En çok kullanılan teknolojik ortamlara ilişkin bulgular *“En çok kullanılan öğrenme ortamı: Eğitim Bilişim Ağı”* ve *“Yeni bir teknolojik öğrenme ortamı: (Flash) Bellek”* olarak temalandırılmıştır. Derslerde kullanılan teknolojik ortam içeriklerine ilişkin bulgular ise *“Teknolojik öğrenme ortamlarını gerekli bulanlar: Öğretim Zenginliği ve Etkin Katılım”*, *“Teknolojik öğrenme ortamlarının en fazla kullanıldığı öğrenme alanı: Dil Bilgisi”* ve *“Ölçme ve değerlendirmede teknolojik ortamlardan faydalananlar: Soru Çeşitliliği”* olarak temalandırılmıştır.

Çalışma grubundaki öğretmenlerin tamamı teknolojiden faydalandıklarını belirtmişlerdir. Alan yazındaki farklı çalışmalarda Türkçe öğretmenlerinin (Avcu ve Gökdaş, 2012; Sırakaya, 2019) da öğretmenlerin teknolojiden yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu şekildeki öğretimin faydaları üzerine çeşitli çalışmalar vardır. Gündüz (2009) tarafından yapılan çalışmada, teknolojiden faydalanarak yapılan öğrenimin daha kalıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Güven ve Sülün (2012) ise çalışmalarında, bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmen dersi işlerken teknolojiden faydalanarak öğretimde soyutluk varsa eğer bunu somut hale getirerek bilgiyi kalıcı hâle getirmektedir. Bu çalışmada da öğretmenler, öğretimde kalıcılığı sağlamak ve anlaşılmasını soyut konuları somut hâle getirme de teknolojinin imkânlarından faydalandıklarını dile getirmişlerdir.

Öğretmenler site, facebook grupları gibi ortamları sıkça kullandıklarını ve bu ortamlardan materyal seçiminde faydalandıklarını söylemişlerdir. Yaylak ve İnan (2018) çalışmalarında Sosyal bilgiler öğretmenlerin sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerine olumlu etki ettiğini düşünmelerine rağmen bu ortamların eğitim amaçlı kullanımının düşüncede kaldığını ve uygulamaya geçiremedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmada da Türkçe öğretmenleri, “Türkçe Zümresi” ve “Büyük Türkçe Ailesi” gibi Facebook gruplarına üyedirler ve bu gruplardan oldukça faydalandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen görüşlerinde, bu Facebook gruplarını eğitim amaçlı ve verimli bir şekilde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubundaki öğretmenlerin 9’u (%40,90) Dil Bilgisi alanında, 6’sı (%27,27) ise dinleme-izleme beceri alanlarında teknolojik öğrenme ortamlarını yoğun olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Sadece 1 öğretmen ise okuma-anlama alanında çokça faydalandığını ifade etmiştir. Diğer öğretmenler ise bu konuda fikir

beyan etmemişlerdir. Bu bulgulara dayalı olarak okuma, yazma ve konuşma becerilerinin kullanımında teknolojik öğrenme ortamlarının yeterli görülmediği sonucuna varılabilir. Bu öğrenme alanlarına yönelik etkinlik ve konu anlatım videolarının sınırlı olması öğretmenleri de böyle bir tercihe yönelttiği söylenebilir. Tanrikulu (2017) da benzer şekilde çalışmasında EBA içeriklerinin öğrenme alanlarını karşılamada yetersiz olduğu sonucuna varmıştır.

Çalışma grubundaki tüm öğretmenler teknolojik öğrenme ortamlarını gerekli bulduklarını ifade etmişlerdir. Can ve Topçuoğlu Ünal (2018) EBA'nın ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumlarına etkisini inceledikleri araştırmalarında, bu teknolojik öğrenme ortamının kullanılmasının ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediklerinin tespit etmiştir. Demir (2017) çalışmasında Morpa Kampüs'ün öğrenci başarısında etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışmada öğretmen görüşlerinden yola çıkarak teknolojik öğrenme ortamlarının kullanılmasıyla öğrencilerin derse ilgisinin arttığını, görsel algının oluşmasıyla birlikte somut öğrenmenin gerçekleşmesi ve dolayısıyla öğrencilerde olumluya dönük etkilerin meydana geldiği sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla teknolojik öğrenme ortamlarının gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Araştırma sonuçları EBA, Morpa Kampüs, Okulistik teknolojik öğrenme ortamlarını kullanan öğretmen olduğu kadar bu uygulamaları kullanmayı edindiği bir (flash) bellek ile ders işleyişini gerçekleştiren öğretmenlerimiz de mevcut olduğunu göstermiştir. Ancak teknolojik öğrenme ortamlarını gerekli bulunduğunu ve bu ortamları kullandıklarını ifade eden öğretmenlerin, kullandıkları bellekleri de bu kategoride değerlendirdikleri araştırma sürecinde görülmüştür. Kullanılan bellekler, site temelli teknolojik öğrenme ortamlarına göre vakit kaybına sebep olmaması yönüyle de tercih edilmekte ve bir teknolojik öğrenme ortamı olarak görülmektedir. EBA uygulamasının, Bakanlık temelli olması bu platformun daha çok tercih edilmesinde etkili olduğu öğretmen görüşlerine de yansımıştır. Buluş Kırıkkaya ve Yıldırım (2019) çalışmalarında bazı öğretmenlerin EBA'nın MEB tarafından denetlenmesi sebebiyle kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bayram (2019) sınıf öğretmenlerinin görüşlerini incelediği çalışmasında en çok tercih edilen platformun Morpa Kampüs olduğu sonucuna varırken bu araştırmada EBA en çok tercih edilen teknolojik öğrenme ortamı olmuştur. Güleli (2015) ise EBA ve Morpa Kampüs'ün en çok tercih edilen eğitim ağları olduğu sonucuna varmıştır. Bu araştırma sonucu da araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Ulusal ölçekli sınav soruları ile teknolojik öğrenme ortamları arasında da bir bağ kurulduğu görülmektedir. Koç Akran ve Özdemir (2018), o yılki sınavın ismi olan Teog sınavındaki sorular ile EBA arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek amacıyla yaptıkları çalışmada farklı branşlardan 100 öğretmen ile görüşmüşlerdir. Bu çalışmada EBA ile sınavda sorulan soruların benzer olduğunu ve bu konuda olumlu düşünen öğretmenlerin oranının %50,49, olumsuz düşünenlerin ise %49,50 olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuca göre EBA platformunun içeriği ile sınav içeriğinin tamamen örtüştüğü söylenemez ancak oranlar arasında büyük bir fark olmadığı da dikkat çekmektedir. Bu çalışmada da sadece bir öğretmenimiz, sınav komisyonlarının EBA etkinliklerine ve konu anlatımına dayanarak soru hazırlayacaklarını düşündüğü için EBA'yı tercih ettiğini ifade etmiştir. EBA'nın Türkçe öğretim programıyla paralel olmadığını iddia eden ifadelerle de rastlanmıştır. İskender (2016) de çalışmasında içeriklerin Türkçe Dersi Öğretim Programı ile uyumadığı sonucuna ulaşmıştır.

5. Öneriler

Bu çalışma Konya'daki Türkçe öğretmenlerinin teknolojik öğrenme ortamlarını kullanma durumlarını belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Farklı şehirlerde ve farklı branşlardaki öğretmenlerin de teknolojik öğrenme ortamlarını kullanma durumlarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Teknolojik ortamlarda öğrencilere sunulacak okuma materyalleri, öğrencilerin bu alandaki becerilerini geliştirmelerinde etkili olabilir. Etkileşimli tahta yardımıyla sunulacak okuma unsurları öğrencide okuma alışkanlığı kazandırabilir. Aynı şekilde yazma ve konuşma becerilerine yönelik etkinliklerin de çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Türkçe dersi öğretiminde, dil bilgisi becerisinin okuma, dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarıyla birlikte ele alınması gerektiği ve video içeriklerinin bu durum dikkate alınarak düzenlenmesi önerilmektedir.

Araştırmaya konu olan platformlardan olan Okulistik hakkında alanyazında çalışmaya rastlanmamıştır. Bir başka çalışmada araştırmacılar, bu platformun genel yapısıyla ve Türkçe eğitime yönelik faaliyetleri ile ilgili çalışmalara yer vererek alana katkıda bulunabilirler. Morpa Kampüs üzerine daha fazla çalışma olsa da yeterli olmadığı görülmektedir. Özellikle Türkçe dersi kazanımlarını karşılayıp karşılamadığı yönünde çalışmalar yapılması alanyazına ve ilgililere katkı sağlayacaktır.

EBA, Morpa ve Okulistik uygulamalarından ölçme ve değerlendirmede öğretmenler tarafından hiç faydalanılmaması da büyük bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Platformlar, bu konuda da çalışmalar yapıp kendilerini sürekli yenilemelidirler. Bahsedilen teknolojik öğrenme ortamlarının Türkçe öğretim programına uygun düşmeyen bölümlerinin de olduğu öğretmen görüşlerine yansımıştır. İçeriklerin gözden geçirilerek kazanımlara uygun hâle getirilmesi de oldukça önemlidir.

Sosyal medya gruplarına üye olan öğretmenler fazladır ve grupları aktif şekilde kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bir başka çalışmada da Facebook'daki Türkçe öğretmenleriyle ilgili grupların nitelikleri, amaçları ve

bu amaçları ne derece gerçekleştirdiklerine dair öğretmen görüşlerine dayanan bir çalışma yapılması alana katkı sağlayacaktır.

Araştırma sürecinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise belleklerin öğretmenler tarafından sıkça kullanılmasıdır. Diğer uygulamalara girmede zaman sıkıntısı çeken bazı öğretmenler bu bellekleri tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bu belleklerin Türkçe öğretim programı ile örtüşmediği noktaların olup olmadığı, öğretmenleri bu belleği satın almaya iten sebepler veya öğretmenleri kolaycılığa sevk edip etmemesi gibi konuların bir başka çalışmada araştırılması alan için faydalı olacaktır.

Turkish Teachers' Use of Technological Learning Environments

Extended Abstract

Today, the developments and advances in the technological field show themselves in every field. The biggest share is undoubtedly the field of education. With the developing technology, teachers have a great responsibility. The aim of this study is to determine the use of technological learning environments by Turkish teachers. For this purpose, answers to the following questions were sought.

1. Do you use technology in your lesson? (If you are benefiting, please specify for what purposes and how often you use it.)
2. Which ones do you benefit from the site, social media groups and technological learning environments? Can you give an example?
3. In which skill areas do you use technological learning environments more?
4. Do you use Education Information Network, Morpa or Okulistik? (If so, can you compare them?)
5. How do you find these technological learning environments, do you think it is necessary? Do you have any positive or negative reviews?
6. Do you use these environments or sites in assessment and evaluation?

The case study, one of the qualitative research designs, was used in the study. The study group of the study consisted of 22 Turkish teachers in 7 technologically equipped 7 schools from the central districts of Konya, Karatay, Selçuk and Meram, in the fall semester of the 2019-2020 academic year. While forming the study group, criterion sampling method was preferred as one of the purposeful sampling methods. The research data were obtained using a semi-structured interview form. The researchers prepared a semi-structured interview form consisting of 7 questions in order to determine the views of Turkish teachers. Content analysis was used in the analysis of the research data. Findings regarding the use of technology are themed as "Teachers using technology: Facilitating learning" and "An interactive learning environment: Social media groups". The findings regarding the most used technological environments are themed as "The most used learning environment: Education Information Network" and "A new technological learning environment: (Flash) Memory". Findings regarding the content of the technological environment used in the courses are themed as "Those who find technological learning environments necessary: Instructional Wealth and Active Participation", "The learning area where technological learning environments are used the most: Grammar" and "Those who benefit from technological environments in measurement and evaluation: Variety of Questions". According to the findings, all teachers who participated in the study benefited from technology, and the most used technological learning environment was the Education Information Network (EBA); that technological learning environments are insufficient to meet Turkish learning spaces; It has been determined that the memories containing the contents specially prepared for the Turkish lesson are frequently used in learning environments. In this context, it can be said that the learning process will be more efficient by using technological environments in Turkish lessons. This study was carried out to determine the use of technological learning environments of Turkish teachers in Konya. Studies should be made to determine the use of technological learning environments by teachers in different cities and different branches. Thus, the reflection of the use of technology, one of the most important skills of the 21st century, on educational environments will be determined.

Keywords: Technological learning environments, educational technology, Turkish education.

Kaynaklar

- Aksoy, N. (2017). *EBA (Eğitim Bilişim Ağı)'nın kullanım amacı, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Altın, H. M. (2014). *Öğrenci, öğretmen, yönetici ve veli bakış açısıyla FATİH Projesinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aslım, S. ve Çevik, H. (2019). Morpa kampüsün öğrenme-öğretme ortamına yönelik etkilerinin incelenmesi. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi*, 54(2), 857-873.
- Avcı Ü., Kula A., ve Haşlamam, T. (2019) Öğretmenlerin Öğrenme-Öğretme Sürecine Entegre Etmek İstedikleri Teknolojilere İlişkin Görüşleri, *Acta Infologica*, 3(1), 13-21.
- Avcu, D. Ü. ve Gökdaş, İ. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin kabul ve kullanım niyetleri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 42-59.
- Bayram, H. Ş. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin bazı eğitim yazılımlarındaki sosyal bilgiler ders içeriklerinin kesintisiz öğrenme ilkelerine uygunluğuna ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Buluş Kırıkçaya, E. ve Yıldırım, İ. (2019). Eğitim Portalları Hakkında Fen Bilimleri Öğretmenleri Ne Düşünüyor? *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 4(2), 222-235.
- Can, E. & Topçuoğlu Ünal, F. (2018). Eğitim bilişim ağı kullanımının (EBA) ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESTÜDAM) Eğitim Dergisi*, 3(1), 61-68.
- Demir, M. (2017). *Sosyal bilgiler dersinde Eğitim yazılımı kullanılmasının öğrenci akademik başarısına etkisi: Morpa Kampüs örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Durak, H. ve Seferoğlu, S. S. (2017). Öğretmenlerin teknoloji kullanım yeterliklerinde etkili olan faktörlerle ilgili bir inceleme. H. F. Odabaşı, B. Akkoyunlu ve A. İşman (Ed). Eğitim teknolojileri okumaları 2017 (29. Bölüm, s. 537-556) TOJET ve Sakarya Üniversitesi, Adapazarı.
- Eğitim Bilişim Ağı. (2020). 29.01.2020 tarihinde <http://www.EBA.gov.tr/haber/1575901161> adresinden alınmıştır.
- Ertem, İ.S. (2014). *Okuma yazma eğitiminde teknolojinin rolü: Gelişmeler, yaklaşımlar ve yeni okur yazarlık*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Ertmer, P. A. (2005). Teacher pedagogical beliefs: The final frontier in our quest for technology integration? *Educational Technology Research and Development*, 53(4), 25-39.
- Glesne, C. & Peshkin, A. (1992). *Becoming qualitative researchers an introduction*. London: Longman Group Ltd.
- Güleli, R. (2015). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojileri destekli öğretim materyallerini kullanımına ilişkin tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Gündüz, M. (2009). *İnternet teknolojilerini kullanarak öğrenci başarısı ve öğrenmenin kalıcılığını artırma*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Güven, G. ve Sülün, Y. (2012). Bilgisayar Destekli Öğretimin 8.Sınıf Fen ve Teknoloji Dersindeki Akademik Başarıya ve Öğrencilerin Dersine Karşı Tutumlarına Etkisi, *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 9(1), 68-79.
- Jeong, H. I. ve Kim, Y. (2017). The acceptance of computer technology by teachers in early childhood education. *Interactive Learning Environments*, 25(4), 496-512.
- İskender, H. (2016). Eğitim Bilişim Ağı'nda Bulunan 7. Sınıf Türkçe Dersi Videolarının İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programıyla Uyumunu. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(24), 1042-1068.
- Kartal, E. (2005). Bilişim-iletişim teknolojileri ve dil öğretim endüstrisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 18 (2), 383-393.
- Koç Akran, S. ve Özdemir, E. (2018). Eğitim bilişim ağı (EBA) ders modülünde yer alan sorular ile TEOG sınavında çıkan soruların ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri. *Harran Maarif Dergisi*, 3 (2), 14-26.
- Kuyubaşoğlu, M. ve Kılıç, F. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre eğitimde bilişim ağı (EBA) kullanım düzeylerinin incelenmesi, *İleri Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 32-52
- Morpa Kampüs. (2020). 29.01.2020 tarihinde <https://www.morpakampus.com/kesfet> adresinden alınmıştır.
- Okulistik. (2020). 29.01.2020 tarihinde http://www.okulistik.com/blog/?page_id=108 adresinden alınmıştır.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Peregoy, S., & Boyle, O. (2012). *Reading, writing and learning in ESL: A resource book for teachers*. New York: Allyn & Bacon.

- Pierson, M. (2001). Technology practice as a function of pedagogical expertise. *Journal of Research on Computing in Education*, 33(4), 413-429.
- Richardson, W. (2006). *Blogs, wikis, podcasts, and other powerful web tools for classrooms*. California: Corwin Press.
- Sırakaya, M. (2019). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin teknoloji kabul durumları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 578-590.
- Tanrıkulu, F. (2017). EBA'nın Türkçe dersi öğrenme alanlarını karşılama yeterliliğine yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 395-416.
- Tenekeci, M. (2020). Türkçe öğretiminde web uygulamaları ve mobil uygulamalar ile bunların öğretmenlerce bilinirliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(227), 429-445.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(27/3), 278-296.
- Yaylak, E. ve İnan, S. (2018) Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyayı Kullanma Düzeyleri, *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 62-87.
- Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK). (2020). Yeni EBA Yayında. <https://yegitek.meb.gov.tr/www/yeni-EBA-yayinda/icerik/2830> adresinden 29.01.2020 tarihinde alınmıştır.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, K. (2016). *Zihinsel yetersizlik gösteren öğrencilerin eğitiminde bilgisayar kullanımı ile ilgili öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Yürektürk, F. N. ve Coşkun, H. (2020). Türkçe öğretmenlerinin teknoloji kullanımına ve teknoloji destekli Türkçe öğretiminin etkililiğine dair görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 986-1000.